

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztálvozás

726.5

Szerző:

Cím: A főváros és az új plébániák

Forrás:

Új Nemzedék

Bp.
(Hely)

1919. XII. 24

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

348.325

1919

A főváros és az új plébániák.

Hétfőn délután, mint már előre jeleztük, az egyházmegyei hatóság, a budapesti katolikus egyházközségek, a főváros és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium képviselői Mészáros János prelátus, érseki helytartó elnöklésével a városházán plenáris ülést tartottak, hogy minden szempontból megállapítsák azokat a kérdéseket, amelyek a proletárdiktatura idején létesített nyolc új plébánia, valamint a plébános-választás és az egyházközségi szervezet ügyében a katolikusok és a főváros, mint kegyur között felmerültek. A tanácskozásnak, amelyet még nem fejeztek be, az a célja, hogy előkészítse azokat az intézkedéseket, melyeket az egyházi hatóság és a főváros, a kegyur e kérdésekben tenni fognak.

Mészáros prelátus bevezetésül elmondta az egyházközségi szervezkedés történetét és rámutatott azokra a körülményekre, amelyek a hercegprímást arra kényszerítették, hogy a kommun alatti haladéktalanul megszervezze az új plébániákat. A tanácskozás tárgya három kérdés: 1. A fővárosnak, mint kegyurnak, kötelezettsége az új plébániákkal szemben; 2. a plébánosválasztójog gyakorlásának módja. 3. az egyházközségi szervezeteknek a kegyuraságba való harmonikus beilleszkedése.

Szabó Imre tiszti főügyész elismerte a méltányolta azokat az okokat, amelyek az új plébániák létesítését előidéztek. Semmi nehézséget sem lát az egyházközségek munkakörében és a hitéletbe való beilleszkedésünkben. A főváros tanácsa azonban nem tartja magát arra illetékesnek, hogy az új plébániák terheit elvállalja, mert erről dönteni csak a közgyűlés hivatott. Nem hivatott arra sem, hogy a plébánosválasztás kérdésében, amelynek joga a főváros felfogása szerint:

a „Fővárosi törvény”-ben (1872. évi XXXVI. t.-e.) gyökerezik, másként tartjon el, míg törvény erről másképpen nem intézkedik.

Lepold Antal prelátus-kanonok a primási levéltárban végzett kutatás alapján kimutatta, hogy Budapest, miként a szabad királyi városok általában, a mulban mindenkor elismerte azt a kötelezettségét, hogy nemcsak a meglévő katolikus plébániának valamennyi dologi és személyi terheit viselje, hanem hogy a lakosság számának szaporodása arányában a katolikus plébániák számát is gyarapítsa. Budapest királyi adományozás utján igen nagy értékű anyagi javakat kapott a kegyuri terhek fejében. Erre vezethető vissza a főváros szabad területi joga, sok nemesi kiváltsága, s regale-jövedelme. Ellenértékül a királyi adomány-levelek kikötik a katolikus kultusz erhek viselését. Királyaink több alkalommal kényszerítették a várost új plébániák építésére, s ezt a köteleltségét a város nem is vonta kétségbe. A plébános-választást a katolikusok kizárólagos jogának tekintik.

Simonyi-Semadam Sándor kifejti, hogy az új plébániák ugyanolyan időben alakultak, amikor a fővárossal, mint kegyurral, ebben a kérdésben nem lehetett tárgyalni, mivel azonban kétségtelen, hogy a főváros köteles az új plébániákat kegyuraságába belevinni, ezért a főügyész ellenében az az álláspontja, hogy a tanácsnak, mint az ügyek tényleges intézőjének a közgyűlés összeüléseiig is haladéktalanul át kell vennie az új plébánia kegyuri terheit.

Timon Akos kimutatja, hogy a főváros köteles új plébániákat létesíteni, illetve az új plébániákat kegyuraságába felvenni és a plébánia lelkészeiről gondoskodni. A plébánosválasztás kérdésébe pedig, véleménye szerint, más felekezettiek semmi szin alatt bele nem folyhatnak.

K. Kovács Gyula az új plébániák és a plébánosválasztás kérdésében Timon álláspontját vallja, kívánja azonban a fővárosi törvény olyatán való megváltoztatását, hogy értelméből

Budapest főváros házinyomdája 1919.

világosan kitűnjék: más felekezettiek nem vehetnek részt a választásban. Az egyházközségi szervezetek ügyében állami törvényhozást óhajt.

Leopold Antal és Timon Akos nem tartja szükségesnek a törvény megváltoztatását, mert a helytelen gyakorlat, hogy más felekezettiek, sőt nem keresztények választottak katolikus plébá-

nos, pusztán a hamis értelmezésből eredt, ami ellen az egyházi hatóság, sajnos, nem tiltakozott.

Több lényegtelen fejszóllás után az elnök a tanácskozás folytatását január 5-ére halasztotta el.